

[Chr. Nielsen.]

man, at praktisk talt hele den danske husmandsstand står bag dette krav, og det måtte naturligvis vække glæde blandt de 110 000 husmænd, da den højtærede landbrugsminister i foråret 1948 fremsatte sit forslag, omend i noget modificeret skikkelse, i folketinget og også fik det gennemført der. Men så indgroet som dette krav nu er i husmandskredse, måtte det naturligvis vække megen ængstelse, da man så, hvorledes forslaget blev behandlet i landstinget, og med en betydelig uro har man imødeset det resultat, som landstingsudvalget ville komme til. Denne uro kan man spore i de udtalelser og resolutioner, som er blevet fremsat på husmændenes møder landet over gennem det sidste halve år; jeg skal blot her nævne en enkelt fra de jyske husmænds sendemandsmøde i eftersommeren, hvori man kræver, at loven om landbrugsejendomme gennemføres i folketingets affattelse.

Som det så ofte er sket, har rigsdagen og de socialdemokratiske ministre heller ikke i denne sag villet lytte til de menesker, som har skoen på og ved, hvor den trykker. Nogle få store jordbesiddere har vejet tungere i afgørelsens skål end de 110 000 husmænd, og resultatet er blevet en sådan forringelse, at lovforslaget nu forandres til det ukendelige. Jeg kan ikke her undlade at minde om de bemærkninger, den højtærede landbrugsminister overfor mig fremkom med, da vi behandlede lovforslaget efter genfremsættelsen den 13. oktober. Jeg fremholdt overfor ministeren de rygter, som dengang svirrede angående ministerens beredvillighed til at ændre lovforslaget i det store landbrugs interesse, og hertil bemærkede ministeren — med formandens tilladelse skal jeg citere ministerens bemærkninger, som findes i landstingets forhandlinger sp. 28 —:

„Så vil jeg sige til det ærede medlem, der talte for kommunisterne, at han ved ikke, om jeg ønsker, at disse lovforslag skal forringes; ganske naturligt nærer jeg ikke noget ønske om det. Når jeg har deltaget i forhandlingerne med andre partier om forslaget, er det udelukkende sket — og det vil enhver, som har været med i disse forhandlinger, sikkert erkende —, fordi min interesse for tillægsjord til de indeklemt husmandsbrug er så stor, at jeg ikke mener, det spørgsmål tilnærmelsesvist er løst, hverken ved det, vi kalder de store jordlove, der blev vedtaget i fjor, eller ved de lovforslag, der her foreligger, hvis de ikke ændres.“

Hvad enten nu rygterne dengang talte sandt eller ej, så viser det i dag foreliggende resultat, at den højtærede landbrugsministers ønsker, således som han udtrykte dem den 13. oktober, ikke har været særlig principfaste; de har i hvert fald ikke kunnet stå for storlandbrugets overtalelser.

Når det nu fremhæves, at det er et forlig, der er kommet i stand, synes jeg, vi har krav på at få at vide, hvorfor det har været magtpåliggende for socialdemokraterne overhovedet at få et forlig i stand. Ligesom i folketinget var der her i landstinget et sikkert flertal for lovforslagets gennemførelse, og der må derfor ligge noget ganske ekstraordinært til grund for, at socialdemokraterne af mindretallet har villet lade sig diktere en forringelse. Jeg siger, at det må være noget ganske ekstraordinært, fordi det for mig virker påfaldende, at socialdemokraterne nu indlader sig på at lade landstinget ændre et lovforslag på principielle punkter. Jeg husker endnu det postyr, socialdemokraterne gang på gang lavede i trediverne overfor det flertal, der dengang fandtes i landstinget, et postyr, under hvilket man anvendte Hørups gamle ord: Ingen over, ingen ved siden af folketinget. Det blev gjort til en socialdemokratisk parole for at vælte det daværende flertal i landstinget, så man udelukkende kunne arbejde med folketinget som den virkelige politiske magtfaktor her i landet. Efter det, der nu er sket, må man imidlertid tro, at socialdemokraterne indtager en helt anden holdning til landstinget, og det til trods for, at der overhovedet intet er sket i grundlovsmæssig henseende, hvad landstinget angår. Til dette ting har man stadig verdens højeste valgrets alder, og der er en lang række urimeligheder, som socialdemokraterne gentagne gange har angrebet, men nu ønsker de altså at bruge dette ting til at ændre de af folketinget vedtagne lovforslag. Jeg forstår ikke baggrunden for den udvikling, der har ført socialdemokratiet derhen, medmindre det hænger sammen med, at socialdemokratiet fuldstændig har forladt tanken om at skaffe os en grundlovss ændring, hvorved landstinget afskaffes. De forhandlinger, hvis man kan kalde det således, der hidtil har været ført i grundlovssagen, har jo i nogen grad vist et uklart standpunkt fra socialdemokratiets side, og med den hændelse, vi i dag står overfor, turde det måske være fastslået, at socialdemokratiet helt har forladt denne tanke.

Formanden: Jeg tillader mig at gøre det ærede medlem opmærksom på, at det er